

ДВНЗ

«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Кафедра теоретичної і експериментальної фізики

Бойчук В.М., Яблонь Л.С.

Методичні рекомендації
з проходження
виробничої (педагогічної) практики
для студентів ОР «бакалавр»
напряму підготовки 6.040203 – фізика

Івано-Франківськ

2018

В.М. Бойчук, Л.С. Яблонь. Методичні рекомендації з проходження виробничої (педагогічної) практики для студентів ОР «бакалавр» напряму підготовки 6.040203 – фізика. – Івано-Франківськ, 2018. – 36 с.

Подано методичні рекомендації з проходження виробничої (педагогічної) практики бакалаврів фізико-технічного факультету. Наведено чотири розділи та тринадцять додатків, в яких висвітлено завдання, зміст та критерії оцінювання практики, вимоги до звіту.

Для студентів напряму підготовки 6.040203 – фізика.

Рекомендовано до видання Вченою радою фізико-технічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 4 від 14 грудня 2017 року).

Підготовлено на кафедрі теоретичної і експериментальної фізики

© ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018

ВСТУП

*Я чую і я забуваю,
Я бачу і я пам'ятаю,
Я роблю і я розумію.*

Конфуцій

Виробнича (педагогічна) практика студентів рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.040203 – фізика фізико-технічного факультету ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» є складовою частиною підготовки випускників до діяльності вчителя. Вона відіграє значну роль у навчальному процесі, оскільки ми готуємо не просто фахівців своєї справи, практиків, а спеціалістів, які здатні акумулювати всі сучасні знання з предмету і передавати їх учням. У межах освітньої підготовки студенти отримують ґрунтовну підготовку з педагогічної майстерності та методики викладання фізики, що дозволяє отримати кваліфікацію вчителя фізики.

У відповідності з навчальним планом передбачено, що виробничу (педагогічну) практику проходять студенти IV року навчання протягом шести тижнів з відривом від навчання у школах Івано-Франківська, що визначаються як бази проходження практики. Студенти закріплюються за керівниками-методистами від факультету та вчителями-предметниками шкіл для загального контролю підготовлених студентами навчально-методичних матеріалів та безпосереднього контролю над проведенням передбачуваних практикою заходів.

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича (педагогічна) практика студентів є важливою частиною професійної підготовки вчителів фізики.

Відповідно до державних вимог щодо змісту й рівня професійної підготовки студент повинен:

- розуміти роль навчальних закладів у суспільстві, основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну область його діяльності;
- знати основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти, права й обов'язки суб'єктів навчального процесу (вчителів, керівників, учнів);
- розуміти концептуальні основи предмета, його місце в загальній системі знань і цінностей та в навчальному плані навчального закладу;
- враховувати в педагогічній діяльності індивідуальні особливості учнів, включаючи вікові й психологічні;
- володіти знаннями курсу, достатніми для аналітичної оцінки, вибору й реалізації освітньої програми, що відповідає рівню підготовленості учнів, їхнім потребам, а також вимогам суспільства.

Педагогічний компонент проходження виробничої (педагогічної) практики полягає у формуванні особистості майбутнього вчителя, застосуванні теоретичних знань у практичній діяльності, засвоєнні педагогічних умінь, набутті, вивченні та аналізі педагогічного досвіду.

Педагогічний компонент містить в собі знання та уміння, якими повинен оволодіти студент-практикант.

Виробнича (педагогічна) практика здійснюється з урахуванням обов'язкового мінімуму змісту програми професійної підготовки

вчителя загальноосвітніх шкіл, після проходження студентами базових психолого-педагогічних дисциплін, методики викладання природничих дисциплін, педагогіки й психології вищої школи.

Головна мета проведення виробничої (педагогічної) практики полягає у набутті практичних навичок та досвіду викладацької роботи, необхідних для викладання дисципліни за профілем отриманої спеціальності у загальноосвітніх школах після отримання освітнього рівня «бакалавр». Виробничій (педагогічній) практиці передуює вивчення курсів з педагогіки та методики викладання фізики у навчальних закладах.

Для досягнення основної мети виробничої (педагогічної) практики студенти повинні вирішити комплекс **завдань дослідницького і практичного характеру**, включаючи:

- поглиблення, інтегрування знань з педагогіки;
- закріплення знань, умінь і навичок, отриманих студентами в процесі навчання за напрямом підготовки 6.040203 – фізика;
- практичне опанування методики підготовки і проведення різноманітних форм навчального і виховного процесу у загальноосвітніх школах;
- опанування методики аналізу навчальних занять, умінь самоаналізу;
- розвиток умінь вести психолого-педагогічні спостереження та аналізувати різноманітні аспекти навчально-виховного процесу в класі;
- застосування сучасних освітніх інформаційних та інноваційних технологій;

- розвиток та самореалізація творчих, педагогічних здібностей;

- формування морально-етичних якостей, культури спілкування та потреби у самовдосконаленні.

Реалізація мети та завдань забезпечується шляхом чіткої організації виробничої (педагогічної) практики, виконанням основних вимог як студентами-практикантами, так і викладачами.

Студент-практикант **повинен знати:**

- сутність процесів навчання й виховання, їхні психолого-педагогічні основи;

- шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення;

- дидактику навчальної дисципліни;

- питання часткових методик за курсом;

- новітні технології навчання;

- методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей та логічного мислення студентів;

- наукові основи курсу, історію й методологію відповідної науки.

Студент-практикант **повинен уміти:**

- проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;

- планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії;

- забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами;

- розробляти й проводити різні за формою навчання заняття, найбільш ефективні при вивченні відповідних тем і

розділів програми, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки студентів;

- ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання й досвід учнів;

- відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;

- аналізувати навчальну й навчально-методичну літературу та використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;

- організувати навчальну діяльність учнів, управляти нею й оцінювати її результати;

- володіти методикою проведення заняття із застосуванням мультимедійних засобів навчання;

- створювати й підтримувати навчальне середовище, що сприяє досягненню цілей навчання;

- розвивати інтереси і мотивацію навчання учнів, формувати й підтримувати зворотний зв'язок.

Перелік знань і вмінь може бути доповнений новими вимогами в залежності від особистості кожного учня і конкретних практичних завдань, однак, основна мета практики залишається незмінною, оскільки її досягнення передбачає здобуття учнями цінного професійного досвіду.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та протипожежної безпеки.

Етапи проходження практики:

I. Підготовчий

- аналіз навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- ознайомлення з розкладом занять та дзвінків (*додаток 1-3*);
- знайомство з вчителями, класом (*додаток 4*);
- відвідування занять вчителів, що працюють у відповідному класі, де студент має проходити практику;
- знайомство з документацією.

II. Основний

- складання індивідуального плану роботи;
- проведення комбінованих та лабораторних занять;
- відвідування занять інших практикантів;
- робота із класним керівником, закріпленим за студентом;

III. Завершальний

- оформлення документації;
- підготовка та здача звітів;
- здача дидактичного матеріалу;
- підведення підсумків практики.

Під час виробничої (педагогічної) практики студенти повинні виконати наступні індивідуальні завдання:

Навчально-методична робота вчителя:

1. Скласти індивідуальний план роботи (*додаток 5*).
2. Скласти план роботи класного керівника (*додаток 6*).
3. Оформити щоденник педагогічної практики.
4. Взяти участь у роботі науково-методичних семінарів (*додаток 7*).
4. Відвідати заняття різних вчителів (не менше 5 занять), зробити аналіз 1 заняття (*додаток 8*).
5. Підготувати та провести шість навчальних занять з учнями (конспекти комбінованих занять (*додаток 9-10*);
6. Вести журнал успішності учнів (*додаток 11*)
7. Взяти участь у підготовці методичних матеріалів.
8. Оформити документи практики.

Виховна робота викладача університету

1. Розробка сценарію та проведення одного виховного заходу в класі або в масштабі школи.
2. Відвідування виховних заходів у школі з наступним їх аналізом.
3. Складання психолого-педагогічної характеристики класу (*додаток 12*).
3. Підготовка звіту з практики.
4. Підготовка звітної документації з практики.
5. Оформлення звіту (*додаток 13*).

Програма практики затверджується на засіданні кафедри не пізніше, ніж за місяць до початку практики. Відповідальність за організацію, якість та результати практики несе завідувач кафедри. Перед початком виробничої (педагогічної) практики студент повинен ознайомитись з програмою практики та разом з керівником скласти календарний план проходження практики.

При проходженні виробничої (педагогічної) практики у вигляді аудиторних занять обов'язкова присутність вчителя, що проводить дане заняття або керівника практики. Після проведення студентом заняття, вчитель разом з керівником практики обговорюють результати проведення заняття, складають відгук. Керівник складає характеристику-відгук про проходження практики, в якій визначається рівень теоретичної підготовки студента, вміння організувати та проводити заняття, комунікабельність та вміння спілкуватися з аудиторією, схильність студента до педагогічної роботи.

ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну виробничої (педагогічної) практики студент повинен скласти звіт про проходження практики, який розглядається та захищається на комісії, яку формує кафедра.

Студенти подають звітні документи у вигляді:

- щоденник практики із відповідними відмітками про виконання завдань практики та звітом про проходження практики, де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту проходження практики (оформлення звіту є обов'язковою умовою складання заліку з виробничої (педагогічної) практики);
- висновок керівника практики;
- витяг із засідання педагогічної ради школи;
- сценарій проведеного виховного заходу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Види оцінювання виробничої (педагогічної) практики:

- поточне оцінювання діяльності студента під час практики;
- оцінка звіту;
- висновок керівника практики;
- підсумковий контроль (залік).

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок практикантів під час захисту звіту про проходження практики:

- теоретична підготовка: знання предмету; володіння матеріалом під час проведення занять;
- психолого-педагогічна майстерність: педагогічний такт; комунікабельність; неконфліктність тощо;
- особистісні характеристики: дисциплінованість під час проходження практики; ініціативність; самостійність; професійна спрямованість;
- оцінювання процесу проходження практики: проведення занять, виховних заходів, експериментів; ведення документації;
- оцінювання звітної документації: ведення щоденника; сценарій виховного заходу; психолого-педагогічна характеристика групи тощо;
- своєчасність подачі звітної документації.

Виробнича (педагогічна) практика студентів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів.

Критерії оцінювання

№з/п	Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1	Проведення комбінованих занять та лабораторних робіт	50
2	Наявність проведеного виховного заходу	20
3	Оформлення документації, звіт	20
4	Психолого-педагогічна характеристика класу	10
	Всього	100

Критерії оцінювання

Студент отримує оцінку **«відмінно»**, якщо його відповідь повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий, висновки і узагальнення точні; відгук про проходження студентом практики позитивний; матеріали про проходження практики оформлені за встановленими вимогами.

Студент отримує оцінку **«добре»**, якщо його відповідь задовольняє зазначеним вимогам, але виклад недостатньо систематизований, окремі вміння недостатньо сформовані, у визначенні понять та узагальненнях наявні окремі неточності, які легко виправляються за допомогою відповідей на додаткові запитання викладача; відгук про проходження студентом практики позитивний; водночас наявні незначні зауваження щодо змісту і оформлення матеріалів про проходження практики.

Студент отримує оцінку **«задовільно»**, якщо його відповідь свідчить про розуміння основних питань програми практики, проте спостерігаються значні прогалини у знаннях; визначення понять

нечіткі, неточні, вміння сформовані недостатньо, висновки і узагальнення аргументовані слабо, у них наявні помилки, знання практиканта фрагментарні, неповні, спостерігається невміння працювати з документами; відгук про проходження практики студентом позитивний; недбало оформлені матеріали про проходження практики.

Студент отримує оцінку **«незадовільно»**, якщо його відгук про проходження практики негативний; на запитання членів комісії студент не дає правильних відповідей; програма фахової практики виконана не в повному обсязі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для виробничої практики
90 – 100	A	зараховано
80 – 89	B	
70 – 79	C	
60 – 69	D	
50 – 59	E	
26 – 49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

_____ класу _____

_____ школи

з «__» _____ до «__» _____ 20 р.

Понеділок	Вівторок	Середа
Четвер	П'ятниця	Субота

РОЗКЛАД ДЗВІНКІВ

№ уроку	Години

РОЗКЛАД УРОКІВ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ

Понеділок	Вівторок	Середа
Четвер	П'ятниця	Субота

ВІДВІДУВАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ СЕМІНАРІВ

№з/п	Тема семінару	Зміст семінару

СХЕМА АНАЛІЗУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Загальні відомості про навчальне заняття:

- тема навчального заняття, її зв'язок з попередніми і наступними, місце у відповідному розділі;
- форма, тип навчального заняття, його структура, відповідність темі та поставленій меті;
- рівень досягнення мети та отримані результати, умови, чинники, що сприяли цьому;
- сильні та слабкі сторони, досягнення, загальні враження.

2. Підготування викладача до організації навчального заняття: визначення структури, використання фахової та методичної літератури, підготування дидактичного та роздаткового матеріалу.

3. Постановка мети, завдань навчального заняття як кінцевого результату, необхідного для досягнення вчителем та учнями, створення в учнів установки на досягнення мети.

4. Відбір змісту навчального матеріалу, розвиток особистісного ставлення учнів до нього:

- раціональний відбір наукових знань, понять, фактів, що ляжуть в основу розвитку умінь, навичок учнів, їхнього соціального становлення, дальшого навчання;
- спрямованість змісту навчального матеріалу на розгляд проблем, соціально-значущих та актуальних для життя учнів, задоволення їхніх пізнавальних і особистісних потреб та інтересів;
- відповідність змісту навчального матеріалу рівню розвитку учнів, їхнім пізнавальним можливостям;

- стимулювання інтересу учнів до змісту (новизна знань, умінь, їхня різнобічна значущість, парадоксальність понять, фактів, популярність інформації, емоційність викладу, подання інформації через призму бачення викладача, науковця);

- інтегрування змісту навчального матеріалу з іншими темами, навчальними дисциплінами.

5. Застосування методів, прийомів, засобів, форм організації навчально-пізнавальної діяльності учнів і їхнє творче, цілеспрямоване поєднання, активізація думки учнів, стимулювання їх до критичного та творчого мислення, вияву власної позиції, поглядів, самостійного пошуку і дослідження.

6. Діяльність вчителя:

- ставлення до учнів, позитивна установка;

- стиль діяльності та поведінки вчителя, його комунікативні вміння, відкритість, щирість, знаходження контакту із учнями, виявлення педагогічного такту в організації взаємодії із учнями;

- забезпечення дисципліни задля порядку на навчальному занятті.

7. Діяльність учнів:

- ставлення учнів до процесу навчання, застосованих форм, методів організації навчально-пізнавальної діяльності, їхня мотивація;

- ставлення до особистості вчителя.

8. Організація міжособистісної взаємодії учнів та розвиток їхніх взаємин:

- створення психологічно комфортного середовища на навчальному занятті;

– застосування різноманітних форм співробітництва, міжособистісної взаємодії учнів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо).

9. Отримання зворотного зв'язку:

– методи, прийоми організування зворотного зв'язку на кожному етапі навчального заняття;

– перевірка вчителем рівня розуміння, осмислення учнями навчального матеріалу, рівня сформованості їхніх знань та умінь;

– застосування зворотного зв'язку для усвідомлення особливостей діяльності, мислення учнів, мотивації їхнього навчання з метою вдосконалення організування навчальних занять;

– застосування зворотного зв'язку, оцінювання для усвідомлення учнями досягнутих успіхів, перспектив їхнього розвитку;

– об'єктивність оцінювання індивідуальних особливостей навчальної діяльності учнів;

– мотивація оцінок учнів без елементів критики особистості.

10. Загальні висновки (пропозиції і поради щодо підготування і проведення навчальних занять).

Аналіз професійної компетентності

Метою цього виду індивідуального психолого-педагогічного завдання є виявлення рівня психологічних знань студента, що проявляється у його здатності проаналізувати параметри професійної педагогічної компетентності студента-колеги на практиці. Для виконання цього завдання необхідно відвідати кілька занять свого колеги. Професійність викладача-практиканта визначається за схемою, що містить параметри компетентності (табл.). Розподіл балів: 10 – максимальна кількість балів, що відповідає твердженню у лівій

колонці, 1- мінімальна кількість балів, що відповідає твердженню у правій колонці. Оцінюючи параметри компетентності, треба вибрати бал у проміжку від 10 до 1.

Таблиця

Схема аналізу професійної компетентності викладача-практиканта (за О. Штепою)

№ з/п	Параметри професійної компетентності	Бали	Параметри професійної компетентності
1. Педагогічна діяльність викладача-практиканта			
	Ставить розвивальні та виховні задачі поряд з навчальними.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Ставить та реалізує навчальні задачі.
	Володіє варіативною методикою, тобто вибором одного методичного рішення з декількох можливих.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Використовує одноманітні методичні рішення у навчанні.
	Прагне й уміє аналізувати свій досвід.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Уникає самоаналізу.
2. Педагогічне спілкування викладача-практиканта			
	Заздалегідь планує комунікативні задачі.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Задачі спілкування під час заняття не планує, покладаючись на ситуації, що виникають стихійно.
	Створює в класі атмосферу довіри, психологічної безпеки; учні відкриті для спілкування та розвитку.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	У спілкуванні використовує жорсткі методи; керується незаперечним авторитетом викладача; учні напружені.
	Вважає цінністю особистість кожного учня; поважає їхню гідність, зорієнтований на підтримку.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Учнів сприймає як об'єкт, засіб, перешкоду. Не диференціює власного спілкування, зорієнтований на формальні оцінки.
3. Особистість викладача-практиканта			
	Має стійку професійно-	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Вважає, що ненадовго

	педагогічну спрямованість.		затримується на викладацькій діяльності.
	Має позитивну Я-концепцію, спокійний та впевнений.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Постійно невпевнений у собі.
	Працює творчо, застосовує оригінальні прийоми.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Працює головно за типовими методичними розробками.
4. Навченість та самостійність студентів			
	Ставить задачі формування в учнів уміння вчитися, заохочує їхні активні навчальні дії та самоконтроль.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Задачі розвитку, уміння вчитися в учнів не ставить, дає завдання у готовому вигляді, організовуючи лише репродуктивну діяльність учнів.
	Розвиває в учнів самостійність та ініціативу.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Самостійність та ініціативу учнів не заохочує.
	Прагне намітити для окремих учнів індивідуальні програми.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Індивідуальний та диференційний підхід мінімальний.
5. Психологічний аспект педагогічної діяльності			
	Може уявити себе на місці студента, поглянути на проблему його очима.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Вважає недоцільним пояснювати проблему з точки зору учня.
	Відверто та щиро виявляє свої думки та почуття у спілкуванні із учнями.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Жорстко дотримується правил ролі вчителя, зорієнтований на формально ділові стосунки та підтримання власного авторитету.
	Динамічний та гнучкий у спілкуванні, звертає увагу на проблеми, що виникають, та прагне їх вирішити.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Не гнучкий, не помічає конфліктів, що виникають, не може їх вирішити.

Завдання до схеми аналізу професійної компетентності вчителя-практиканта (бакалавра):

1. На основі спостереження за педагогічною діяльністю вчителя-практиканта на занятті оцінити за 10-бальною шкалою кожний з параметрів його професійної компетентності.

2. Визначити загальну суму балів за схемою, що свідчитиме про рівень професійної компетентності:

15–45 балів – неприпустимий рівень;

46–75 балів – критичний рівень;

76–120 балів – середній рівень;

121–135 балів – високий рівень;

136–150 балів – рівень майстерності.

3. Проаналізувати яскравість прояву кожного компонента професійної компетентності. В тексті акцентувати увагу на тих параметрах, які потребують корегування або розвитку, а також на позитивних рисах професійної компетентності. Проілюструвати їх декількома короткими прикладами з відкритого заняття, проведеного магістром-практикантом.

4. Сформулювати рекомендації щодо дальшої професійної викладацької діяльності вчителя-практиканта.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ КОМБІНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття комбінованого типу має на меті поєднання двох-трьох дидактичних цілей (наприклад, засвоєння та застосування знань) .

Час на проведення того чи іншого елемента заняття визначає вчитель у залежності від обраної мети та дидактичних цілей.

1. *Організаційний момент.*

Початок заняття – вітання, перевірка відсутніх, підготовка робочого місця.

2. *Актуалізація опорних знань*, умінь та уявлень учнів, підготовка школярів до сприймання нової теми.

Мета етапу – актуалізувати у вигляді короткої вступної бесіди чи постановкою проблемного питання раніше отримані знання, сформовані вміння, життєві та інші уявлення студентів.

3. *Мотивація навчальної діяльності.*

Мета цього етапу – сфокусувати увагу учнів на проблемі і викликати інтерес до теми, що вивчається.

Доцільно створити проблемну ситуацію на занятті, викликати в учнів інтерес до змісту знань та процесу їх отримання.

4. *Представлення теми* та очікуваних навчальних результатів.

Мета цього етапу – забезпечити розуміння учнями змісту їхньої діяльності: чого вони повинні досягнути в результаті заняття. Вчитель формулює тему заняття, визначає місце заняття в розділі і курсі, його зв'язок з попередніми заняттями.

5. *Вивчення нового матеріалу.*

Мета цього етапу – засвоєння учнями нового матеріалу. В даному типі заняття цей етап є головним і значна частина часу на цьому етапі може зайняти розповідь вчителя. Вона повинна будуватися з урахуванням віку та психологічних можливостей учнів.

6. *Осмислення нових знань та умінь*

Мета цього етапу заняття – відновлення в пам'яті та усвідомлення головних термінів та понять, теоретичних положень заняття.

7. Систематизація і узагальнення нових знань і умінь.

Мета цього етапу заняття – розв'язання пізнавальних задач, де учні одержують можливість застосувати нові знання й уміння у навчальній ситуації, визначитися у власному відношенні до досліджуваних фактів, сформулювати власні висновки.

8. Підведення підсумків заняття.

Мета цього етапу заняття – виявити зміст проробленого, підвести риску під знаннями, що повинні бути засвоєні, встановити зв'язок між тим, що відомо, і тим, що знадобиться у майбутньому. Можна провести фронтальну бесіду, обмін думками в парах.

9. Інструктаж з домашнього завдання

Мета цього елементу заняття – докладно роз'яснити завдання домашньої роботи, порекомендувати джерела і прийоми роботи з ними.

10. Перевірка знань і умінь

Мета цього елементу заняття – перевірити та оцінити отримані на занятті знання, уміння та навички.

СХЕМА
ОФОРМЛЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ХАРАКТЕРИСТИКИ КЛАСУ

1. Склад класу.
2. Згуртованість класу.
3. Організованість колективу.
4. Громадська думка.
5. Характер товариських зв'язків у колективі.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Структура звіту з виробничої (педагогічної) практики повинна містити:

Вступ, у якому потрібно окреслити мету, завдання практики, дати коротку характеристику викладацької роботи у ЗОШ, методи та педагогічні навички роботи, які використовувалися під час проходження практики.

Основна частина, у якій слід розглянути такі питання:

- методичне забезпечення дисципліни;
- організацію занять;
- заходи, які забезпечують успішне засвоєння учнями знань;
- характеристику класу, у якій проводились заняття;
- провідні мотиви навчальної діяльності студентів;
- виконання програми практики;
- методика виконання окремих видів робіт відповідно програми;
- зауваження, пропозиції щодо проходження практики;
- тощо.

Висновки повинні містити оцінку результатів практики, рівень виконання індивідуального та інших завдань практики, вміння та навички, які було отримано під час проходження виробничої (педагогічної) практики.

Список використаних джерел має містити 10-20 інформаційних джерел, що використовувалися студентом в процесі пошуку потрібної інформації щодо:

- теоретичних, методичних і методологічних основ педагогічного процесу;
- підготовки до проведення занять з дисципліни;
- законодавчі та нормативні джерела педагогічної діяльності.

На кожне з джерел, вказаних у списку літератури, обов'язково повинно бути посилання у тексті звіту.

Додатки звіту з виробничої (педагогічної) практики мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень. У додатках вміщують матеріал, який є необхідним для повноти звіту, але включення його до основної частини може змінити впорядковане й логічне уявлення про проведену роботу; матеріал, що не може бути розміщений в основній частині через великий обсяг або способи відтворення. Крім того, у додатки доцільно включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття звіту.

ЗМІСТ

Вступ	3
Завдання практики	4
Зміст практики	8
Оформлення результатів проведення практики	11
Критерії оцінювання практики	12
Додаток 1. Розклад занять.	15
Додаток 2. Розклад дзвінків	16
Додаток 3. Розклад уроків вчителя фізики	17
Додаток 4. Список учнів	18
Додаток 5. Індивідуальний план роботи	19
Додаток 6. План роботи класного керівника	20
Додаток 7. Відвідування науково-методичних семінарів	21
Додаток 8. Схема аналізу навчального заняття	22
Додаток 9. Методика проведення комбінованих занять	28
Додаток 10. План проведених занять	30
Додаток 11. Журнал успішності студента	31
Додаток 12. Схема оформлення психолого-педагогічної характеристики групи	32
Додаток 13. Вимоги до звіту	33

